

ПРОПОЗИЦІЇ

Міністерства юстиції України до проєкту Закону України «Про внесення змін до статті 172⁶ Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо встановлення відповідальності за порушення заборони особам, уповноваженим на виконання функцій держави або місцевого самоврядування та членам їх сімей на відкриття та/або використання рахунків і збереження фінансових активів в іноземних банках»,
внесеного на розгляд
Верховної Ради України народним депутатом України Качурою О.А.
(реєстр. № 5351 від 08.04.2021)

Міністерство юстиції України **не підтримує** проєкт Закону України «Про внесення змін до статті 172⁶ Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо встановлення відповідальності за порушення заборони особам, уповноваженим на виконання функцій держави або місцевого самоврядування та членам їх сімей на відкриття та/або використання рахунків і збереження фінансових активів в іноземних банках» (далі – проєкт Закону) з огляду на таке.

Як вбачається із пояснювальної записки, проєкт Закону безпосередньо пов'язаний із проєктом Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про запобігання корупції» щодо встановлення заборони особам, уповноваженим на виконання функцій держави або місцевого самоврядування та членам їх сімей на відкриття та/або використання рахунків і збереження фінансових активів в іноземних банках» (реєстр. № 5350 від 08.04.2021), яким пропонується встановити заборону на відкриття та/або використання рахунків і збереження фінансових активів в іноземних банках для осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та членів їх сімей, тому з метою встановлення адміністративної відповідальності за порушення такої заборони розроблений проєкт Закону.

Водночас до проєкту Закону варто зазначити такі зауваження.

1. Розділом I проєкту Закону пропонується статтю 172⁶ Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) викласти у новій редакції, виключивши у частині другій положення, що передбачають адміністративну відповідальність за неповідомлення або несвоєчасне повідомлення про відкриття валютного рахунка в установі банку-нерезидента.

При цьому зазначена стаття КУпАП доповнюється новими частинами п'ятою та шостою, якими передбачається відповідальність за відкриття та/або використання рахунків, а також зберігання фінансових активів в іноземних банках; невиконання або несвоєчасне виконання обов'язку щодо здійснення заходів, спрямованих на приведення рахунків і фінансових активів у відповідність до вимог статті 24¹ Закону України «Про запобігання корупції».

Враховуючи таку законодавчу ініціативу, слід зазначити, що відповідно до частини першої статті 4 Закону України «Про запобігання корупції» Національне агентство з питань запобігання корупції (далі – Національне агентство) є

центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом, який забезпечує формування та реалізує державну антикорупційну політику.

У Верховній Раді України перебуває на розгляді внесений Кабінетом Міністрів України проект Закону України «Про засади державної антикорупційної політики на 2020-2024 роки» (реєстр. № 4135 від 21.09.2020, який 05.11.2020 був прийнятий за основу та готується до другого читання) (далі – проект Закону № 4135), яким передбачається затвердити Антикорупційну стратегію на 2020-2024 роки. Метою проекту Закону № 4135 є досягнення суттєвого прогресу в запобіганні та протидії корупції, а також забезпечення злагодженості й системності антикорупційної діяльності усіх органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Розділами II та IV цієї Антикорупційної стратегії визначено основні напрями подальшого удосконалення загальної системи запобігання та протидії корупції, а розділом III – найбільш пріоритетні сфери з точки зору подолання корупції.

При цьому варто звернути увагу, що Національним агентством як центральним органом, що забезпечує формування та реалізує державну антикорупційну політику, не передбачено у зазначеній Антикорупційній стратегії на 2020-2024 роки такого напрямку в запобіганні та протидії корупції, як заборона особам, уповноваженим на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та членам їх сімей на відкриття та/або використання рахунків і збереження фінансових активів в іноземних банках.

Натомість Національним агентством прийнято наказ від 17.12.2020 № 574/20 «Про внесення змін до Порядку інформування Національного агентства з питань запобігання корупції про відкриття валютного рахунка в установі банку-нерезидента», яким модернізовано та спрощено порядок повідомлення посадовцем про відкриття ним або членом його сім'ї валютного рахунка в установі банку-нерезидента.

Враховуючи викладене, під час вирішення питання щодо прийняття таких змін необхідним є висловлення позиції Національного агентства.

2. Розділом I проекту Закону пропонується статтю 172⁶ КУпАП викласти у новій редакції, санкціями частин п'ятої та шостої якої передбачено накладення штрафу у розмірі від п'яти тисяч до десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а також – від десяти тисяч до двадцяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Вважаємо, що зазначені санкції є надмірними та не узгоджуються з положеннями КК.

Так, відповідно до положень статті 12 КК злочином невеликої тяжкості є злочин, за який передбачено покарання у виді штрафу понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Таким чином, запропоновані у частинах п'ятій та шостій статті 172⁶ КУпАП в редакції проекту Закону санкції суперечать принципу пропорційності (адекватності) покарання та вчиненого правопорушення.

3. Також розділом I проекту Закону статтю 172⁶ КУпАП пропонується доповнити ще однією приміткою, якою передбачити, що суб'єктами правопорушень у частинах п'ятій та шостій цієї статті є особи, зазначені у пункті 1 частини першої статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», а також члени їх сімей.

Суб'єкти декларування – особи, зазначені у пункті 1, підпунктах «а» і «в» пункту 2, пункті 4 частини першої статті 3 цього Закону, інші особи, які зобов'язані подавати декларацію відповідно до цього Закону.

Статтею 3 Закону до переліку суб'єктів, на яких поширюється його дія, членів сімей осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, або прирівняних до них осіб не віднесено.

Отже, з огляду на зазначене не обґрунтованою є законодавча пропозиція віднесення членів сімей осіб, зазначених у пункті 1 частини першої статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», до суб'єктів правопорушень, передбачених у частинах п'ятій та шостій статті 172⁶ КУпАП.

Міністр

Денис МАЛЮСЬКА

_____ 2021 р.